

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4271/2023
02.04.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Младен Симић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране, ВУ „Дедиње“, Београд, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4248/22 од 30.05.2023. године, у седници одржаној 02.04.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4248/22 од 30.05.2023. године.

УСВАЈА СЕ ревизија тужене и **УКИДА** се пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4248/22 од 30.05.2023. године и предмет **ВРАЋА** истом другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 7535/21 од 23.03.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да тужилци на име накнаде штете због неисплаћеног војног додатка за период од 01.11.2016. године до 01.06.2019. године исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, све ближе означено у том ставу изреке. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да у корист тужиле уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд, на износе досуђене ставом првим изреке пресуде, у номинално одређеним износима ближе означеним у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 136.400,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 4248/22 од 30.05.2023. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 7535/21 од 23.03.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка по жалби у износу од 16.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужиља је поднела одговор на ревизију тужене.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије применом члана 404. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23-други закон), Врховни суд је оценио да су испуњени услови из става 1. тог члана за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде, применом члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била запослена као цивилно лице на служби у Војсци Србије, Војна установа „Дедиње“. Решењем директора тужене од 22.11.2011. године, одређено је да се на важећу вредност бода додаје постојећи војни додатак од 15% који се у обрачунском листу плате исказује у ставци „зарада по времену“ и овакав обрачун зарада запослених цивилних лица на служби код тужене примењивао се од 01.11.2011. године до јуна 2019. године. Новим решењем тужене од 14.06.2019. године, одређено да се из важеће вредности бода поново издваја војни додатак и посебно исказује на платном листу а да се овакав обрачун примењује почев од зараде за јун 2019. године и да доношењем тог решења престаје да важи решење тужене од 22.11.2011. године. У обрачунским листама тужиље за спорни период није исказана и вреднована ставка војни додатак. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, који је заснован на достављеним обрачунским листама плате тужиље, укупан износ војног додатка од 15% за тужиљу за утужени период износи 233.118,38 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље и прихвативши налаз и мишљење судског вештака економско-финансијске струке закључио је да је тужбени захтев тужиље основан јер, иако је тужена била у обавези да тужиљи обрачунава и исплаћује војни додатак у висини од 15%, она то у утуженом периоду није чинила.

Другостепени суд је, након одржане расправе, потврдио првостепену пресуду. Овакву одлуку другостепени суд је донео након прибављеног изјашњења вештака да тужиљи у утуженом периоду није исплаћиван војни додатак у висини од 15%.

По оцени Врховног суда, правилност примене материјалног права се за сада не може испитати због непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Одредбом члана 194. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/2007, 94/2019), прописано је да цивилна лица у служби Војске Србије, даном ступања на снагу овог закона постају војни службеници или војни намештеници (став 1) и да ће министар одбране у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донети пропис који ће уредити поступак превођења из става 1. овог члана (став 4). Чланом 195. истог закона, прописано је да ће услове, начин и поступак трансформације војних установа које обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити и права и обавезе цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама до завршетка трансформације уредити Влада (став 1.) а да до ступања на снагу прописа из става 1. овог члана цивилна лица на служби у Војсци Србије запослена у установама која обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити, задржавају права и обавезе из радног односа, према Закону о Војсци Југославије (став 2.)

Влада је на основу напред цитираног члана 195. став 1. Закона о Војсци Србије донела Уредбу о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама („Службени гласник РС“, бр. 58/07,10/13). Према члану 9а Уредбе, запослени у војним установама који обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, до завршетка трансформације тих установа остварују право и обавезу из радног односа у складу са законом о Војсци Србије, а право на исплату плате, накнаде и других примања, остварују у складу са прописима којима се уређује пословање тих установа.

Сагласно напред цитираним одредбама закона и Уредбе, те код чињенице да у спорном периоду још увек није била завршена трансформација ВУ „ДЕДИЊЕ“, на плате, накнаде и друга примања запослених у тој установи примењивао се Правилник о расподели добити и зарада цивилних лица у ВУ „ДЕДИЊЕ“ од 10.04.2006. године, који је у члану 19. став 1. прописивао да цивилном лицу у установи припада војни додатак због посебних услова рада под којима врши службу у војсци, а нарочито због учешћа на војним вежбама, логоровањима, маневрима и узбунама, рада дужег од пуног радног времена (члан 196. и 135. Закона о ВЈ), вршења службе у свим условима, као и због других ванредних ситуација проузрокованих потребама борбене готовости и то 15% од основне плате.

У конкретном случају, тужиљи као цивилном лицу на служби код тужене, у смислу члана 19. став 1. наведеног Правилника, припада право на исплату војног додатка од 15%. Међутим, остала је неразјашњена структура плате, односно да ли је тужиљи тај додатак исплаћен као елемент основне плате у склопу вредности бода те плате. Наиме, према решењу директора тужене од 22.11.2011. године, војни додатак од 15% почев од новембра те године (све до јуна 2019. године) обрачунавао се у склопу вредности бода основне плате, односно био је урачунат у основицу за обрачун и исплату плате тужиље, а судски вештак се у односу на те околности није изјаснио у свом налазу.

Судски вештак је сачинио математички обрачун износа војног додатка полазећи од платних листића за обрачун и исплату плате из којих се не види њена структура, без утврђења цене рада (бода) која је важила у спорном периоду и вредности исте са увећањем од 15%. При том, изјашњењем вештака на расправи пред другостепеним судом да тужена тужиљи у утуженом периоду није исплаћивала војни

додатак од 15%, није отклоњена непотпуност налаза и мишљења вештака. Наиме, као једно од доказних средстава прописаних ЗПП-ом, предвиђено је вештачење а вештачење подразумева израду налаза и мишљења од стране стручног лица. У конкретном случају, постоји мишљење вештака, али исто није засновано на потпуном налазу из кога би суд, могао оценити правилност тог мишљења. У поступку пред првостепеним судом вештак је чак дао контрадикторно мишљење да тужена јесте тужиљи почев од новембра 2011. године увећала вредност бода за 15% али је даље навео да је наведено привидно једнако са 15% војног додатка и да се већ приликом следећег повећања вредности бода по неком основу по одлуци директора, само множи вредност тог бода пута број бодова за основну зараду у ком је у том случају губи се увећање за војни додатак од 15%.

Стога ће другостепени суд у поновном поступку потпуно утврдити чињенично стање у смислу изнетих примедби да би потом правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је она укинута.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић